

13. søndag efter Trinitatis d. 26. august 2018

Salmer:

754: Se, nu stiger solen

448: Fyldt af glæde over livets under

Vi står her og vifter med vores flag

260: Du satte dig selv i de nederstes sted

11: Nu takker alle Gud

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 20,20-28

Da kom Zebedæussønnernes mor hen til Jesus sammen med sine sønner, kastede sig ned for ham og ville bede ham om noget. Han spurgte hende: »Hvad vil du?« Hun sagde til ham: »Sig, at mine to sønner her må få sæde i dit rige, den ene ved din højre, den anden ved din venstre hånd.« Jesus svarede: »I ved ikke, hvad I beder om. Kan I drikke det bæger, jeg skal drikke?« »Ja, det kan vi,« svarede de. Han sagde til dem: »Mit bæger skal I vel drikke, men sædet ved min højre og ved min venstre hånd står det ikke til mig at give nogen; det gives til dem, som min fader har bestemt det for.« Da de ti andre hørte det, blev de vrede på de to brødre. Men Jesus kaldte dem til sig og sagde: »I ved, at folkenes fyrster undertrykker dem, og at stormændene misbruger deres magt over dem. Sådan skal det ikke være blandt jer. Men den, der vil være stor blandt jer, skal være jeres tjener, og den, der vil være den første blandt jer, skal være jeres træl, ligesom Menneskesønnen ikke er kommet for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange.«

Engang i midten af 1990'erne købte jeg mine første cd'er. To af dem var et opsamlingsalbum med Smokie og et eller andet tilfældigt album med en kristen fyr fra USA. Jeg hørte dem nogle gange, men blev så trætte af dem, især efter at jeg havde fået noget andet og bedre musik. Så jeg spurgte min lillebror, om han ikke ville købe dem af mig? For mon ikke han skulle til at opbygge sin cd-samling? Han kunne købe de her to cd'er af mig og komme godt i gang. Jo, det ville han da gerne, svarede han. Så han købte de to cd'er af mig for en okay god pris, syntes jeg, vist nok 140 kr. i alt, og det var jo mange penge dengang. Jeg var kommet af med to skamletter i min cd-samling.

Var jeg en god og venlig storebror, som af et godt og gavmildt hjerte hjalp ham i gang med sin cd-samling?

Nej, jeg var nok nærmere en halvskidt storebror, som udnyttede min magt og narrede nogle penge fra min lillebror i en dårlig handel.

I dag hører vi om to brødre, som for et øjeblik har lagt broderslåskampene bag sig og har besluttet at slå sig sammen. Og de får endda hjælp af deres mor. Det handler om Jakob og Johannes. Brødrene har vandret med Jesus i 2-3 år sammen med de andre af hans nære venner, disciplene. De har valgt deres normale liv fra og valgt Jesus til. De har set mennesker blive raske, de har hørt Jesus tale om Gud til store menneskeflokkene. De har hørt ham tale ærligt og åbent til hans nære venner i små forsamlinger.

De to brødre Jakob og Johannes var en del af inderkredsen. Måske endda to af Jesu tætteste venner? Tidligere havde Jesus taget Jakob, Johannes og Peter med op på et højt bjerg, talt tæt med dem og vist dem sin herlighed, sit lys. De havde på en særlig måde fået lov til at se, at der var noget guddommeligt over ham, ja, at han var Guds søn. Så de to brødre har gode grunde til at tro, at de er noget særligt i Jesu øjne.

Det har de nok talt med deres mor om, og måske har hun opmuntret dem til lige at få Jesus til at sige det med ord, og ja, hvorfor ikke lige skubbe sin børn lidt på vej, så de kan få den anerkendelse, de fortjener. For de fornemmer klart, at de er hans nærmeste venner, men hvis han nu lige kunne sige det, især så de andre disciple hører det, så ville det være rart. Måske især så Peter hører det, så de lige får skubbet ham lidt ud på sidelinjen. For Jesus har jo kun to sider, en højre og en venstre, og det passer lige i antal med de to brødre. Så kan Peter få lov at stå bag ved Jesus, så man ikke kan se ham, når Jesus indtager sin herlige plads i Guds rige. Så må brødrene selv slås om bagefter, hvem der så skal have den højre side, som var den fineste og fornemmeste.

Jesus svarer dem kort, at de slet ikke ved, hvad de beder om. Brødrene tænker kun på den glans og herlighed de kan få ved at sole sig ved siden af Jesus, men ikke på hvad det koster. Hvad det indebærer. Jesus ser klart, at det indebærer lidelse. Et bæger at drikke, som han formulerer det. Det er brødrene helt med på. Ja ja, vi skal nok tømme bægeret. Men Jesus må til sidst afvise dem. Det er slet ikke op til ham at fordele de pladser. Det er kun Gud fader, som kan det. Men bægerne, prisen, smerterne og lidelserne, dem skal de nok få, for de følger med, når man vandrer med Jesus. Jakob

blev da også senere en kristen martyr, han døde for sin tro på Jesus, og Johannes blev forfulgt for sin tro og endte i eksil på en lille ø.

Det var ikke lige det, som Jakob og Johannes havde regnet med. De tænkte, at de lige kunne bruge deres tætte relation til Jesus til at hæve sig over de andre og skinne lidt mere. Måske kunne de så senere bruge den magt over de andre. Måske endda kommandere med dem, som Jesu betroede tjenere. Brugte magten til at herske og udnytte de andre. Som jeg misbrugte min rolle som storebror til at få min lillebror til at gå med på en handel, som var mest god for mig og dårlig for ham.

Jeg tror det er en grundlæggende fristelse for os mennesker at bruge vores magt over andre til gavn for os selv. Et par eksempler:

Vi har måske en ven, som kæmper med skyld og dårlig samvittighed. Måske er vedkommende lidt svær at være sammen med og snakke med. Der opstår tit lidt trælse diskussioner. Vi kender vennens svaghed. Skyld og tung samvittighed. Så i diskussionen er det utroligt let lige at tilføje et anklagende lag til ordene. ”Ja, du skulle jo nok have handlet lidt anderledes der, det kan du vel godt selv se.” Eller, ”det er altså hårdt for mig, at du altid skal have så mange forkerte meninger om mig og mit liv.”

Så let. Så får vi lige sat vennen ud af spillet, sat os selv lidt højere op og efterlader vennen med skyld og dårlig samvittighed.

Et andet eksempel på at vi misbruger vores magt over andre, er når vi overtræder andres grænser. Når vi har taget et lidt upassende billede af en anden person, i et lidt uheldigt eller nøgent øjeblik. Så har vi magten over den anden. For vi kan jo dele billedet på de sociale medier.

Eller når en chef giver en af sine ansatte et knus, selvom han godt ved, at de ikke helt bryder sig om det. Men han er jo chef. Det er svært at sige nej.

Eller når vi har inviteret gæster, og vi så hælder lidt for meget rødvin på dem, fortæller lidt for perverse vittigheder eller sladrer lidt for meget. De er gæster, de skal jo være høflige, de skal jo bare være glade for at være inviterede. Det kan være svært at sige fra, at sige nej til lidt mere af noget, som de egentlig ikke har brug for, fordi de kender deres egne grænser. Det gør vi måske endda også, men udnytter vores position som vært til lige at udfordre deres kedelighed og tilbageholdenhed. Kom nu!

Et tredje eksempel. Det følgende fortælles om Christian Herter, der var guvernør i Massachusetts i USA i 1950'erne. Han kørte et hårdt kampagneprogram for at sikre sig anden periode i guvernørembedet. En dag – efter en travl dag, der var blevet brugt på at jage stemmer (og hvor frokosten var blevet sprunget over) ankom han til et grillarrangement ved en kirke. Det var sent nu. Og Herter var meget sulten. Han stod i madkøen og holdt sin tallerken frem for den kvinde, der serverede kylling. Hun lagde et enkelt stykke kylling på hans tallerken, og rettede blikket mod den næste i køen.

“Undskyld mig”, sagde guvernør Herter, “Jeg kunne vel ikke få et stykke kylling mere”

”Desværre”, svarede kvinden. ”Der er et stykke kylling pr. mand”.

”Men jeg er virkelig sulten”, fik guvernøren sagt.

”Desværre”, sagde hun igen. “Kun et stykke til hver”.

Guvernør Herter var en ydmyg og beskednen mand, men han besluttede alligevel, at her måtte han sætte trumf på.

“Ved du ikke, hvem jeg er?”, spurgte han. “Jeg er denne stats guvernør”.

“Og ved du ikke, hvem jeg er?”, svarede kvinden. ”Jeg er damen, der styrer kyllingefadet. Følg med køen, hr.”

Er det ikke okay at være lidt ambitiøs, at føre sig lidt frem, at vide lidt om, hvem man er? Ikke udnytte sin magt og position helt vildt meget, men bare en smule?

Jesus siger nej. For hans rige er ikke et rige, hvor mennesker skal udnytte deres magt til gavn for dem selv. Han siger ”I ved, at folkenes fyrster undertrykker dem, og at stormændene misbruger deres magt over dem. Sådan skal det ikke være blandt jer. Men den, der vil være stor blandt jer, skal være jeres tjener, og den, der vil være den første blandt jer, skal være jeres træl”. I modsætning til den jordiske, korrupte magt, er Jesu magt en magt i tjeneste. Magt i tilgivelse og kærlighed. Og deri alene ligger herligheden.

Jesus taler ikke imod, at der findes strukturer og mennesker med magt. Men mod at dem, som har magten, misbruger den og udnytter andre. Han udfordrer den normale hakkeorden, som også gælder i skolegården, på arbejdspladsen og i familien, hvor folk misbruger deres magt over hinanden. Bukker under for fristelsen til at undertrykke andre. I stedet viser han en helt anden vej.

For som brødrene ønskede og kyllingedamen gjorde, så må vi kende vores plads. Vide hvem vi er, og ikke forsøge at bruge andre mennesker til at få mere magt og indflydelse.

Vores plads er, at når vi er døbt og er i troens forbindelse med Jesus Kristus, så er vi Guds elskede børn. Det er vores plads. Det er op og ned i vores liv. Vi er hans børn. Han er Gud og far. Det vigtigste er sagt med det. Det er det, vi først og fremmest er. Vi skal ikke forsøge at blive andet.

Hvis man vil være ambitiøs i Guds rige, så må man være det med at tjene andre! At bruge sin magt til gavn for andre. At hjælpe andre ved at respektere deres grænser. Lade være med at udnytte deres svage sider og sår, men tværtimod hjælpe til at de får dannet skorpe på deres sår og møder barmhjertighed der, hvor de viser deres svaghed. Menneskesønnen, Jesus Kristus, er selv det største eksempel på det. Han gav sit liv for os, da han døde på korset. Han satte sig selv i de nederstes sted. Han var Guds søn og havde al magt, men brugte den ikke til at skaffe sig tilhængere. De fulgte ham, fordi han hjalp andre. Han blev ikke ophøjet på en trone i herlighed, men ophøjet på et kors i lidelse og død. Han gav sit liv som løsesum for os, for at vi kunne være frie fra syndens, dødens og Djævelens magt.

Det giver os retning for vores liv. Vi skal ikke hæve os op over andre, men tjene dem. Vi skal være ambitiøse, men kun ved at kappes om at hjælpe andre. Vi skal bruge vores magt, men ikke til at herske og undertrykke andre, bryde deres grænser og udnytte vores stilling. Men bruge magten i kærlighed, sandhed og gavmildhed.

Og det giver os også en retning for, hvor vi skal gå hen, når vi er dem, som har misbrugt andre. Når vi har udnyttet andre. Når vi har glemt vores plads og forsøgt at finde en ny ved at træde på andre. Så er det netop til Jesus, vi må gå. Bede om tilgivelse for at vi har brugt vores magt over andre til gavn for os selv. Bede om mod og styrke til at kende vores plads som Guds børn og til at have nok i det. Takke ham for, at han har givet sit liv for os og givet os håb om et evigt liv.